

Innst. 229 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:72 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad Helleland, Jan Tore Sanner, Frank Bakke Jensen, Olemic Thommessen, Gunnar Gundersen, Ivar Kristiansen, Elisabeth Aspaker og Svein Harberg om motorferdsel i utmark og endringer i loven som bidrar til å styrke det lokale selvstyret

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2010 fremme forslag om å tilpasse lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet, innenfor nasjonale retningslinjer, og der erfaringene fra forsøksprosjektet med økt lokalt selvstyre legges til grunn.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, frå Framstegspartiet, Oskar Jarle Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, frå Høgre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, frå Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, frå Senterpartiet, leiaren Erling Sande, og frå Kristeleg Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til at

Miljøverndepartementet i 2007 gav Direktoratet for naturforvaltning (DN) i oppdrag å assistere departementet i deira arbeid med ein ny plattform for framtidig motorferdslepolitikk med målsetnad om å redusere omfanget motorferdsle i utmark. DN sendte i juni 2007 ut høyringsframlegg til nytt regelverk med høyringsfrist i midten av oktober same året. Departementet mottok vidare direktoratets tilråding i saka den 10. mars 2008.

Komiteen har vidare merka seg at denne tilrådinga, NIBR-rapportane 2006:15 og 2006:16 som omhandlar same temaet, samt røynsleane med forsøksordninga i dei åtte kommunane og erfaringane frå dagens regelverk, har danna grunnlaget for regjeringa sitt vidare arbeid med saka.

Komiteen viser òg til dei endringane i motorferdsleforskrift av 15. mai 1988 nr. 356 som vart føreteke i juni 2009. Endringane gjaldt moglegheita til næringskjøring i utmark, gruppeturar med snøscooter samt kommunalt organiserte tiltak for å redusere risikoen for elgpåkjørsler. Desse forskriftsendringane innebar ein utvida tilgang til bruk av motorøyretøy ved transport av «materiell og utstyr» til utmarksnæring. I tillegg gav òg endringane utvida tilgang til bruk av motorkøyretøy ved gruppeturar på snødekt mark for mellom anna medlemmer av pensjonistforeningar samt menneske med rørslehemning. Komiteen er samd i desse endringane.

Komiteen merkar seg òg at det samstundes med handsaminga av desse forskriftsendringane vart bestemt at det ikkje skal gjerast endringar i høve til reglane for bruk av motorkøyretøy på snødekt mark i Nord-Troms og Finnmark samt at forsøksordninga i dei åtte kommunane vart vidareført inntil vidare. Komiteen stiller seg òg bak avgjerda om å starte eit prosjekt som tek sikte på å stramme inn på bruken av motorkøyretøy på barmark i Finnmark.

Komiteen merkar seg vidare det sterke engasjementet som er knytt til det framtidige regelverket når det gjeld motorisert ferdsle i utmark mange plassar rundt omkring i heile landet. Regelverket har vore til politisk handsaming og vurdering i lang tid. Komiteen meiner difor det er viktig at ei endeleg avklaring knytt til det framtidige lovverket raskt kjem på plass, herunder spørsmålet om kommunane sin tilgang til å opprette rekreasjonskøyning etter egne trasear.

Komiteen viser elles til brev frå statsråden datert 13. april 2010, som er lagt ved denne innstillinga.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til brev fra miljø- og utviklingsministeren til energi- og miljøkomiteen, datert 5. mai 2009. I brevet skrev statsråden:

«Regjeringen arbeider med et forslag til en ny motorferdsellov i utmark og vassdrag, men det vil ikke bli lagt fram en proposisjon for Stortinget i inneværende sesjon. Regjeringen tar sikte på å fremme en lovproposisjon i løpet av inneværende år.»

Disse medlemmer har registrert at regjeringen ikke har fulgt opp løftet fra statsråden om å legge fram en lovproposisjon om motorferdsel i utmark innen utgangen av 2009. Disse medlemmer er likevel glad for at regjeringen ikke valgte å gå videre med en lovproposisjon basert på lovutkastet fra Direktoratet for naturforvaltning fra mars 2008, til tross for at dette lovforslaget var utarbeidet på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Disse medlemmer registrerer at det har skjedd et politisk linseskifte i regjeringen i disse spørsmålene.

Disse medlemmer viser til brev fra miljø- og utviklingsministeren til energi- og miljøkomiteen, datert 13. april 2010, der statsråden viser til den politiske plattformen for regjeringen, og der det står at regjeringen vil fullføre gjennomgangen av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Gjennomgangen vil gi grunnlag for å vurdere hvorvidt det er ytterligere behov for endring av regelverket knyttet til motorferdsel i utmark. Forsøksordningen med alternativ forvaltning av motorferdsel i enkelte kommuner fortsetter inntil videre.

Disse medlemmer viser til at forsøksordningen med utvidet lokalt selvstyre i 8 utvalgte kommuner ble iverksatt i 2000 og formelt avsluttet i 2005. Forsøksordningen er grundig evaluert i de tre rapportene 90, 91 og 99 fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) 2005. I tillegg har Hattfjelldal kommune laget en egen evalueringsrapport «Forsøk med ny forvaltningsordning for motorferdsel i utmark».

Disse medlemmer har merket seg at rapportene fra NINA kan vise til en rekke positive effekter

av prøveprosjekter. I mange av kommunene har det blitt mindre ulovlig kjøring, mer taxi- og turistkjøring, mindre kjøring i de mest sårbare områdene, bedre kommunal planlegging og sterkere indrejustis i scootermiljøene. De kommunene som har vært med i prosjektet, har hatt anledning til å etablere både turistløyper og rekreasjonsløyper, som har latt både tilreisende og lokalbefolkningen komme seg ut i marka. Ikke alle deltakerkommunene har etablert slike løyper, for eksempel har Sirdal ikke etablert slik rekreasjonsløype. Fauske kommune er en av kommunene som har etablert løype, den ligger i Sulitjelma. Ordningen med rekreasjonsløyper har gjort at eldre og funksjonshemmede har kunnet komme seg ut i naturen også vinterstid. Likeens har det ført til at reiselivsbedriftene i kommunene har kunnet tilby sine gjester naturopplevelser på snøscooter, slik alle svenske og finske reiselivsbedrifter har mulighet til. Stor-Elvdal har etablert en rekreasjonsløype, men den er bare for medlemmer av den lokale scooterklubben. Disse medlemmer peker på at disse tre tilnærmingene til rekreasjonsløyper viser at det er gjort lokale tilpasninger til beste for det lokale miljøet, fritidstilbudet og næringslivet. Alle kommunene har til felles at det bare er marginale deler av kommunene som har blitt regulert med mulighet for snøscootertrafikk i medhold av regelverket for prøveprosjektet og det lokale planverket.

Disse medlemmer mener derfor at det synes unødvendig å ytterligere vurdere hvorvidt det er behov for endring av regelverket knyttet til motorferdsel i utmark. Det bør være tilstrekkelig dokumentasjon på de positive effektene av økt lokalt selvstyre hva gjelder motorferdsel i utmark. Disse medlemmer mener at det nå er på tide å vise handlekraft gjennom å foreslå lovendringer i tråd med erfaringene fra forsøksprosjektet, ikke å utsette dette spørsmålet ytterligere gjennom enda flere vurderinger, 5 år etter at forsøksprosjektet ble formelt avsluttet.

Disse medlemmer mener at det er behov for en ny lov eller endringer i dagens lov, som er basert på erfaringene fra forsøksprosjektet med blant annet større frihet for den enkelte kommune når det gjelder regelverket for motorisert ferdsel. Disse medlemmer støtter forskriftsendringene fra regjeringen, men mener at disse ikke er tilstrekkelige.

Disse medlemmer viser blant annet til at Fylkesmannen i Hedmark har varslet omgjøring av vedtak gjort av Åsnes kommune – om å tillate Dæsbekken Villmarksenter å utvikle en snøscooterled. Fylkesmannen begrunner varsel om omgjøring blant annet i rundskriv T-1/96 pkt. 7.3.1, hvor det framgår at snøscootersafari og lignende ikke kan tillates etter nasjonal forskrift § 5 første ledd bokstav d. Disse medlemmer peker på at dette viser at det er behov for en lovendring som åpner for at kommunene kan

tillate rekreasjonskjøring i egne traseer, slik det i dag kun er adgang til i de 8 utvalgte forsøkskommunene.

Disse medlemmer peker på at det har vært et betydelig utredningsarbeid de siste 10 årene rundt dette spørsmålet, og at dette har vist at det er behov for en ny lov eller større endringer i dagens lov om motorferdsel i utmark.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument 8:79 L (2009–2010), der disse medlemmer fremmer ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Innst. S. nr. 283 (2008–2009) fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad Helleland, Jan Tore Sanner, Olemic Thommessen, Gunnar Gundersen, Ivar Kristiansen og Elisabeth Aspaker om tilpasninger i lov om motorferdsel i utmark som bidrar til å styrke det lokale selvstyret.

Disse medlemmer tar opp forslaget i Dokument 8:72 S (2009–2010):

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2010 fremme forslag om å tilpasse lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet, innenfor nasjonale retningslinjer, og der erfaringene

fra forsøksprosjektet med økt lokalt selvstyre legges til grunn.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre:

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2010 fremme forslag om å tilpasse lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet, innenfor nasjonale retningslinjer, og der erfaringene fra forsøksprosjektet med økt lokalt selvstyre legges til grunn.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:72 S (2009–2010) – om motorferdsel i utmark og endringer i loven som bidrar til å styrke det lokale selvstyret – vert lagt ved protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 4. mai 2010

Erling Sande

leder

Torstein Rudihagen

ordfører

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 13. april 2010

Representantforslag 72 S (2009-2010)

Jeg viser til brev av 10.3.2010 fra energi- og miljøkomiteen vedlagt representantforslag 72 S. Representantforslaget gjelder forslag om å tilpasse lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet, innenfor nasjonale retningslinjer, og der erfaringer fra forsøksprosjektet med økt lokalt selvstyre legges til grunn.

Miljøverndepartementet ga Direktoratet for naturforvaltning i oppdrag i 2007 å bistå departementet i lovarbeidet i forbindelse med å etablere en ny plattform for fremtidig motorferdselpolitikk med en målsetting om å redusere omfanget av motorferdsel i utmark. Den 26. juni 2007 sendte Direktoratet for naturforvaltning forslag til nytt motorferdselregelverk på høring med høringsfrist 15. oktober 2007. Miljøverndepartementet mottok direktoratets tilråding i saken 10. mars 2008. Tilrådingen har sammen med rapporten Motorferdsel og Samfunn (NIBR-rapportene 2006:15 og 2006:16), motorferdselsforsøket (som er en forsøksordning med alternativ forvaltning av motorferdsel i åtte kommuner), og erfaringer fra dagens regelverk dannet underlagsmateriale for regjeringens arbeid med å vurdere revisjon av motorferdselsregelverket.

Som ledd i dette arbeidet ble det i juni 2009 gjort endringer i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Endringene gjelder adgang til næringskjøring i utmark, adgang til gruppeturer med snøscooter og kommunalt organiserte akuttiltak for å redusere påkjørselsrisiko for elg og annet hjortevilt ved vei eller jernbane.

Forskriftsendringene innebærer utvidet adgang til bruk av motorkjøretøy ved transport av "materiell og utstyr" til utmarksnæring. Som utmarksnæring regnes drift av utleiehytter, næringsmessig høsting av naturgoder og turist- og reiselivsnæring, samt leting og undersøkelse av mineralske ressurser.

Forskriftsendringene gir også utvidet adgang til bruk av motorkjøretøy ved gruppeturer på snødekt

mark for blant andre medlemmer av pensjonistforeninger og forflytningshemmede.

Forskriftsendringene medfører i tillegg utvidet adgang til bruk av motorkjøretøy ved akuttiltak organisert av kommunen i faresituasjoner når hjortevilt trekker ned til vei og jernbane, og dermed utgjør en kollisjonsrisiko.

Samtidig med behandlingen av forskriftsendringen bestemte regjeringen at det ikke skal gjøres endringer i lov eller forskrift om reglene for bruk av motorkjøretøy på snødekt mark i Finnmark og Nord-Troms. Disse forblir derfor uendret.

Det skal heller ikke gjøres endringer i regelverket for bruk av snøskuter mellom bilveg og hytte som ligger mer enn 2,5 kilometer fra brøytet bilveg. Det er fortsatt kommunene som skal ha ansvaret for praktiseringen av denne bestemmelsen. Det betyr at det fortsatt er anledning til å søke kommunen om å kjøre snøskuter til egen hytte.

Videre er satt i gang et prosjekt for å stramme inn på bruken av kjøretøy på bar mark i Finnmark. Dette prosjektet, som hadde oppstart i januar 2010, skal kunne ut i forslag til tiltak for å redusere både bruken av og skadevirkningene av motorkjøretøy på barmark.

Fylkesmennene, i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning og Klima- og forurensningsdirektoratet, gjennomfører systematiske undersøkelser av kommunene som myndighetsutøvere innenfor miljøområdet. Et av temaene for undersøkelsen nå i 2010 er hvordan kommunene utøver sin myndighet etter motorferdselloven. Undersøkelsen skal være ferdig innen 31. mars i år.

I den politiske plattformen for flertallsregjeringen står det at regjeringen vil fullføre gjennomgangen av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Gjennomgangen vil gi grunnlag for å vurdere hvorvidt det er ytterligere behov for endring av regelverket knyttet til motorferdsel i utmark. Forsøksordningen med alternativ forvaltning av motorferdsel i enkelte kommuner fortsetter inntil videre.